

Lájkem

k porozumění

MET30

Distanční výuka, multimédia a dítě
se sluchovým postižením

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODICKÝ MATERIÁL: Distanční výuka, multimédia a dítě se sluchovým postižením

O ČEM METODA JE

Využívání moderních technologií ve výuce je trend související s dobou. Některé multimediální materiály mohou být pro dítě se sluchovým postižením výzvou. Tato metodika přináší rady a tipy, na co si dát pozor při výběru materiálů a jaké nástroje využít při případné distanční výuce. V zelených rámečcích naleznete zkušenosti přímo ze škol.

PRAVIDLA KOMUNIKACE PŘI VIDEOHOVORECH A ONLINE VÝUCE

Pro dítě se sluchovým postižením může být velmi obtížné sledovat pokyny a diskuzi při videohovoru, a proto je důležité si s dětmi domluvit pravidla, jak se při online výuce budete chovat.

1. Opakujte po dětech – dítě se sluchovým postižením bude vědět, na koho se má soustředit, popřípadě po ukončení tématu ho shrňte.
2. Dbejte na to, aby měli všichni vypnutý mikrofon a zapínali ho jenom, když jsou vyvoláni.
3. Domluvte si vizuální signály, které během výuky využijete, usnadníte si tak dorozumívání, využijte přímo funkce aplikace, přes kterou se připojujete, kde je umožněno „hlášení“.
4. Klíčové informace pište do chatu (např: číslo strany, kde si děti mají otevřít učebnici či pracovní sešit; můžete stručně popsat i postup práce).
5. Pošlete dětem informaci před začátkem výuky, co si mají připravit (můžete to například vložit do chatu).
6. Dítě se sluchovým postižením nevyvolávejte při novém úkolu jako první (pokud se samo nehlásí), nechte ho, aby se v aktivitě nejdříve zorientovalo. Děti by měly vědět, že pokud nerozumí, mohou se zeptat – na chatu nebo do mikrofonu.
7. Děti lze rozdělit do menších skupinek, které spolu můžou komunikovat (ZOOM – Breakout room), popřípadě si hodinu rozdělte a připojte se na kratší dobu s menším počtem dětí.

INDIVIDUÁLNÍ ČAS PRO DÍTĚ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

1. Pokud je to možné, spojte se s dítětem se sluchovým postižením individuálně a klíčové body výuky spolu projděte.
2. Před hodinou dítěti poskytněte přípravu, osnovu, obrázky, cokoliv, co mu pomůže se ve vaší online výuce lépe zorientovat.

ONLINE VÝUKA CIZÍHO JAZYKA A DÍTĚ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Při výuce angličtiny lze v Google Meet nebo Skypu zapnout titulky. V obou případech však systém přepisuje jen angličtinu. Když na dítě budete mluvit anglicky, může si pomáhat vizuálně čtením. S dítětem si individuálně promluvte o tom, co mu při online výuce vyhovuje a jaké oblasti jsou pro něj obtížné. Dítěti se sluchovým postižením poskytněte tištěné materiály, aby během výuky mohlo využít vizuální oporu.

Po prostudování materiálu, jsem se rozhodla i naši třídu začít vyučovat online. Materiál obsahuje praktické rady, které mi umožňují efektivně předávat informace nejen sluchově postiženému dítěti, ale jsou pomocí všem dětem bez rozdílu.

(Martina Klimešová, ZŠ Zlív)

VOLBA MATERIÁLŮ

Některé online materiály mohou být pro dítě se sluchovým postižením výzvou. Než je dětem zašlete, zaměřte se na kvalitu zvukové stopy.

1. Některá videa mají na pozadí hudbu. Tato zvuková stopa může překrývat mluvené slovo a pro dítě se sluchovým postižením bude pak velmi obtížné porozumět.
2. Zkuste primárně volit videomateriály, které jsou opatřeny titulky. Pokud video titulky nemá, lze využít automatický přepis.

S automatickým přepisem či otitulkováním pomůžou tyto aplikace:

- **WEB CAPTIONER** (funguje pouze na Google Chrome) – automatický přepis 1url.cz/Vz0VO
- **eScribeDroid** (funguje pouze pro Android) – automatický přepis 1url.cz/Sz0V5
- **KAPWING** – automaticky generuje titulky, které lze následně i upravovat 1url.cz/hz0Vb

Žákyně se sluchovým postižením výuku zvládá perfektně. Díky vizualizaci a kvalitní technice jsme „skoro jako ve třídě“ – naopak mě slyší mnohem lépe, protože děti jsou naučené vypínat a zapínat si mikrofony i kamery.

ONLINE TŘÍDY A APLIKACE PRO ONLINE VÝUKU

GOOGLE CLASSROOM (Učebna Google)

classroom.google.com

Pomocí Google Classroom můžete vytvářet materiály, vkládat je, vytvářet kvízy a především máte veškerou vaši online výuku přehledně na jednom místě. Pomocí odkazů pak můžete přesměrovávat na další materiály.

V Google Classroom (Učebna Google), kterou jsme pro vás vytvořili, najdete jak aktivovat a používat aplikace **MindMup**, **Google Draw (Nákres Google)**, **Socrative** a **Flinga**.

KÓD KURZU: spqh7sc

Zapsat se do kurzu
Požádejte učitele o kód kurzu a pak ho zde zadejte.
Kód kurzu
spqh7sc
Zrušit Zapsat se

... A ZADEJTE KÓD KURZU

ZOOM

zoom.us

Zoom je vhodný pro společnou online výuku, pokud chcete, aby na vás žáci viděli a aktivně s vámi spolupracovali. Během videohovoru můžete sdílet buď kameru, nebo svojí obrazovku, kde máte připravenou prezentaci. Nezapomínejte na pravidla komunikace při videohovorech. Zoom funguje v angličtině.

MICROSOFT TEAMS

1url.cz/dz0Vm

Pokud by vám nevyhovovala aplikace Zoom, můžete zkusit aplikaci Microsoft Teams, která je v češtině. Můžete ji využívat pro videohovory, chat i sdílení materiálů.

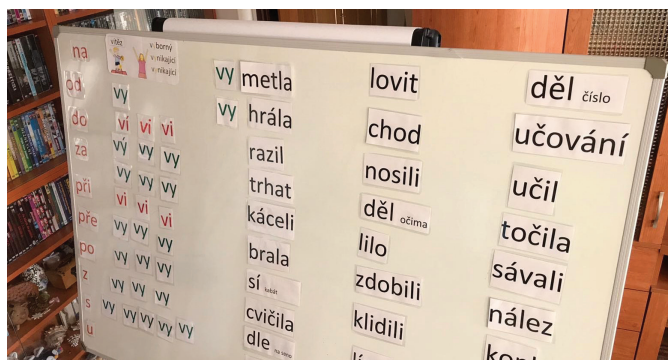
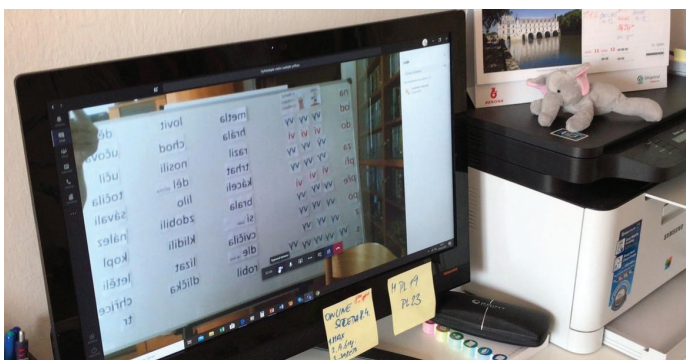
GOOGLE MEET

meet.google.com

Google Meet umožňuje skupinový hovor přímo ve vašem prohlížeči včetně možnosti sdílet obrazovku, takže můžete současně přepínat mezi webkamerou a prezentací. Výhodou je i to, že si dítě se sluchovým postižením může zapnout titulky, které v reálném čase přepisují hovor. Titulky však fungují pouze pro angličtinu. Je tedy vhodné tuto aplikaci využívat v hodinách angličtiny. Google Meet lze spojit s Google Classroom (Učebna Google) jako hlavní aktivitu nebo když mají děti hotový úkol.

Pravidelně v úterý a ve čtvrtek máme online výuku – Microsoft Teams, v úterý ČJ a ve čtvrtek M, děti jsou rozdělené po 6 do skupin a každou skupinu vyučuji zvlášť = máme dost prostoru pro vzájemnou komunikaci.

Na přímém vysílání se setkáváme 2x týdně s celou třídou, přibližně 40 minut. Děti se navzájem vidí, povídají si a každý dostane slovo, sdělí ostatním, jak se má, co udělal, ukáže např. svého mazlíčka, hračku, výrobek. Dále jsme již zkoušeli také přes vysílání diktovat slova, příklady nebo si společně ujasnit některé typové příklady z matematiky. (Využití aplikace webexmeetings)

Mám děti rozděleny po 4 žácích ve skupině, s každou skupinou pracuji denně (po–pá) online 45 minut. Dítě se sluchovým postižením má u sebe maminku. Já vše slyším, čte mi, odpovídá, a pokud potřebuje klid na můj výklad, vypínám všem zvuk, aby lépe slyšelo. Když jsme připojení, ostatní děti si již zvykly, že musí dodržovat klid, protože při videohovoru jde vše slyšet. Pokud se potřebují poradit s mámou, vypnou si zvuk a nás tím neruší, ale mě slyší vždy.

Je pravda, že tato forma je pro dítě s sluchovým postižením velmi náročná, bez přítomnosti někoho vedle sebe doma by všechno neslyšelo, ale reaguje pěkně. Jen musím déle čekat na odpovědi, protože se vždy ještě ujišťuje. Lépe reaguje, když sdílím obrazovku a na jejím monitoru nejsme já a spolužáci, ale už jen konkrétní interaktivní učebnice.

Já mluvím a zároveň vše v učebnici pomocí různých nástrojů (tužka apod.) ukazuji, vysvětluji, zvýrazňuji a dítě se sluchovým postižením to po mě pak dělá do své učebnice a reaguje na úkoly.

KVÍZY A TESTÍKY

PEARDECK (Ize také nainstalovat jako doplněk na Google Drive /Disk Google/, stejně jako MindMup)

www.peardeck.com

V této aplikaci můžete vytvářet kvízy a přímo žákům klást otázky, na které mohou během online výuky odpovídat. Otázky jsou přímo součástí prezentace, kterou si vytvoříte na [Google Drive \(Disk Google\)](#). Výhoda je, že otázky jsou kladeny vizuálně pomocí textu, což může žákům se sluchovým postižením usnadnit porozumění a aktivní zapojení. Zároveň své odpovědi hned vidí. Během online výuky můžete střídat sdílení obrazovky a videokameru.

FRED

fred.fraus.cz

Nakladatelství Fraus nabízí vzdělávací portál, včetně již vytvořených materiálů, které k výuce můžete využívat.

MOODLE

moodle.org/?lang=cs

V Moodle můžete přidávat materiály a odkazy. Vytváříte celé vzdělávací kurzy pro distanční výuku.

Výhodu Moodle spatřuji v tom, že můžu každý odevzdaný úkol okomentovat, pochválit dítě za konkrétní úkol. Nevýhodou je, že tento proces zabere např. u písanek až pětkrát více času než při klasické výuce.

TÝDENNÍ PLÁNY

EDOOKIT

www.edookit.com/cz

Jedná se o online třídní knihu, kam je možné zapisovat plány a rozvrh hodin.

Zadání – pracovní list nakopíruji do chatu. Děti ho vidí, pak položím otázku a mluví pouze jeden, ostatní mají vypnuté mikrofony. Jinak by nám to hučelo a neslyšeli bychom nic. Také jsem udělala textové kanály pro jednotlivé předměty. Tam se dětem zobrazí konkrétní předmět, např. jen matika. Je to přehlednější. Využíváme i možnost práce ve skupinkách – zadám hromadně úkol, děti si pak „vlezou“ do své skupiny, v rámci které mohou komunikovat. Je jich tam méně, společně vyřeší úkol a po daném čase se přihlásí na skupinu 4. A, kde si to zkontrolujeme.

Využití platformy discordapp.com umožňuje pouze zvukový přenos.

GOOGLE DOCS (DOKUMENTY GOOGLE)

docs.google.com

Pro sdílení plánů hodin můžete využít také sdílené [Google Docs \(Dokumenty Google\)](#), kam lze vkládat odkazy. Děti či rodiče mohou do sdíleného dokumentu dopisovat a komentovat ho. Sdílený dokument lze využít i při online hodině pro doplňování či společnou práci.

Milí učitelé a učitelky, v tomto Google dokumentu můžete sdílet další aplikace, nápady a zkušenosti s on-line výukou: 1url.cz/xzyJR

Děkujeme!

VIZUALIZACE MATERIÁLŮ

MINDMUP (lze nainstalovat jako doplněk na Google Drive /Disk Google/, návod, jak na to, naleznete v Google Classroom, kterou jsme pro vás vytvořili)

www.mindmup.com

Pomocí MindMup můžete vytvářet myšlenkové mapy, vkládat do nich obrázky, odkazy a vysvětlivky. Můžete také vytvářet mapu společně s žáky (i oni do ní mohou vpisovat).

Pro inspiraci se podívejte například na tuto myšlenkovou mapu, která je o kompenzačních pomůckách pro osoby se sluchovým postižením. Je potřeba nainstalovat doplněk MindMup na vašem Google Drive (Disk Google).

Myšlenková mapa

XMIND

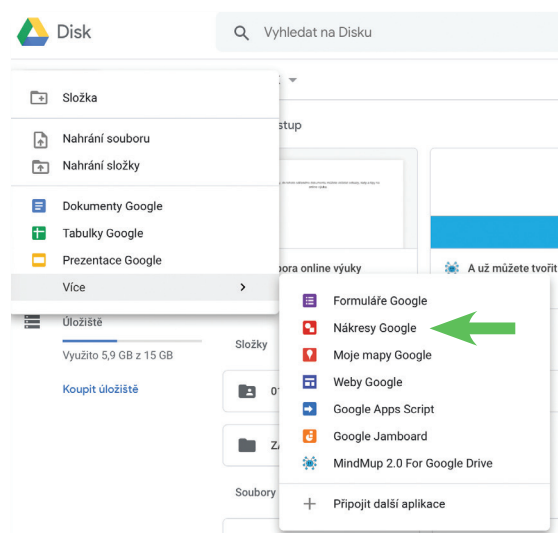
www.xmind.ne

Myšlenkové mapy lze vytvářet i v programu Xmind.

GOOGLE DRAW (Nákresy Google)

najdete přes Google Drive (Disk Google)

V Nákresu můžete vytvářet vizuální materiály, vkládat obrázky a k nim komentáře. Děti se mohou také do dokumentu připojit a dopisovat do něj. Jak Google Draw (Nákresy Google) funguje a jak jej aktivovat, naleznete v Google Classroom (Učebna Google), kterou jsme pro vás připravili.

PODPORA SPOLUPRÁCE

FLINGA (návod na to, jak pracovat s Flingou, naleznete v Google Classroom, kterou jsme pro vás vytvořili)

flinga.fi

Flinga je bílá tabule, která velmi dobře funguje pro sdílení společných názorů či odpovědí. Děti mohou spolupracovat ve skupinách a k danému tématu doplňovat informace. Děti mohou na tabuli psát anebo doplňovat. Výhoda je, že se nemusí přihlašovat, jen rozkliknou odkaz, který jim pošlete. Aplikaci Flinga tak můžete využít jako podporu při online výuce nebo v ní můžete sbírat odpovědi dětí k úkolu, který jim zadáte.

Jak to vypadá?

KVÍZY A TESTÍKY

KAHOOT

kahoot.com

Můžete využívat již vytvořené kvízy (třeba na angličtinu) nebo vytvářet kvízy nové. Kahoot je vizuálně poutavý a hravý a kvízy můžete využít na opakování jakékoliv látky.

SOCRATIVE (návod, jak pracovat s aplikací Socrative, naleznete v Google Classroom, kterou jsme pro vás vytvořili)

socrative.com

Tato platforma vám umožní vytvářet testíky a kvízy na opakování látky. Máte možnost výběru ze tří typů otázek – výběr správné odpovědi, pravda/nepravda, volná odpověď. K odpovědi rovnou můžete připojit i vysvětlení správné odpovědi.

GOOGLE FORMS (Formuláře Google)

docs.google.com/forms

Ve Formulářích Google můžete také vytvářet kvízy a testíky. Výhodou je, že to můžete dělat přímo v **Google Classroom** (Učebna Google).

KOMUNIKACE S RODIČI

Pro komunikaci s rodiči můžete zvolit skupinový chat (např. **WhatsApp**) – výhodné je, že nemusíte na dotazy k výuce odpovídat individuálně a můžete všem rodičům předávat informace najednou.

KOMUNIKACE S DĚTMI

- společná chatová skupina (např. **WhatsApp**)
- zadávání úkolů, včetně správných odpovědí
- udržování sociálního kontaktu mezi dětmi a podpora kolektivu (můžete si posílat obrázky, nějaké zajímavosti, jen tak si psát)

V neposlední řadě máme s dětmi i whatsappovou skupinu, kde nahráváme, posíláme fotografie a diskutujeme nad úkoly.

S žáky komunikuji prostřednictvím skupiny na WhatsAppu. Jsou zde všichni.

Většinou se hlásí v 8 hod. ráno. To zasílám zadání a odkazy na výuková videa na tento den. Každý se hlásí, kdy začíná. V průběhu se mohou na cokoli doptat. Po skončení práci nafotí a odešlou na WhatsApp.

Komunikace je výborná. Žáci kromě výuky potřebují udržovat také sociální kontakt. Posíláme si vzájemně fotky zvířátek, udržujeme pohodovou náladu.

Když děti pracují, jsem jim individuálně celý den k dispozici pro konzultace/chat, telefon, WhatsApp.